

Splošne vesti

RZPIS UCITELJSKIH MEST

Po brzojavnem sporočilu ministrstva za prosveto št. br. 28.980 z dne 29. maja 1940. je rok za vlaganje prošnje za premešitev na razpisana učiteljska mesta podaljšan do 10. junija t. l.

Prosvetni oddelek kralj. banske uprave.
Načelnik dr. Sušnik.

KONCERT 12 MLADINSKIH ZBOROV V SKOFJI LOKI

Učiteljstvo škofjeloškega okraja je v večmesečnem tihem delu na svojih šolah pripravilo 12 mladinskih pevskih zborov, ki bodo v nedeljo, 9. t. m., priredili velik pevski festival v Skofji Loki. Dopoldne ob pol 11. uri bo matineja za škofjeloško in okoliško šolsko mladino, popoldne ob 4. uri pa koncert za občinstvo v telovadnici ljudske šole. Na sporedu so večina slovenske narodne in umetne pesmi znanih skladateljev. Vsak zbor zapoje po tri pesmi; kot zadnjo točko zapojejo združeni zbori prvokrat izvajano gorenjsko pesem »Bohinjska«, kjer bo sodelovalo nad 500 mladih pevcev in pevk. Nastopili bodo šolski zbori iz Bukovice, Gabrka, Poljan, Reteč, Selc, Sovodenj, Skofje Loke; deška, zasebna dekleška in drž. meščanska, Trate, Trebiže in Zabnice.

Vabimo vse cenjene tovariše in tovarišice iz bližnje in daljne okolice v zgodovinsko Skofjo Loko na to veliko kulturno prireditev naših učiteljev - pevovodij in za lepo pesem vnete šolske mladine. Naša udeležba naj pokaže, da znamo ceniti nesebično in mnogokrat prezrto delo naših tovarišev in tovarišic.

Zato v nedeljo na svidenje v Skofji Loki.

PODRAZITEV VSEH VRST GRAFIČNIH IZDELKOV

Z ozirom na ponovno, predstoječe povišanje cen papirju in kartonu, zaradi ponovne podražitve tiskarskih barv in vsega ostalega materiala ter zvišanja delavskih plač, so tudi grafična podjetja kraljevine Jugoslavije prisiljena povišati vse cene tiskovinam v knjigotisku, litografiji, offsetu, bakrotisku kakor tudi v kartonaži in knjigoveznih za 25%.

Veliki porast cen na trgu celuloze (beljene) v inozemstvu, dalje dnevno naraščanje cen vseh vrst surovin pri izdelavi papirja, deluje naravnost porazno na razvoj prilik v grafični stroki. Nič bolje ni z ostalim materialom, kot so n. pr. barve, svinec, kemikalije za litografije in cinkografije, poleg tega pa je nastala

lo še občutno pomanjkanje nekaterih vrst materiala.

Grafična podjetja so zvišala doslej svoje cene samo malenkostno, čeprav se je že parkrat podražil papir, karton, lepenka, barve in ostali material, lani decembra pa so se zvišale še plače kvalificiranemu in pomožnemu delavstvu. Sedaj pa stoji tiskarska podjetja zopet pred novim povišanjem plač. Težka situacija, v kateri se nahaja celokupno gospodarstvo grafične stroke je prisilila do te odločitve vse tiskarske organizacije v državi, vsled česar se na 25% povišanje cen tiskarskim izdelkom opozarja vsa javnost v svrhu ravnanja.

Savez grafičnih podjetij Jugoslavije: Beograd, Ljubljana, Zagreb, Novi Sad, Osijek, Split in Sarajevo.

POZIV

Sreska učiteljska društva se naprošajo, da dostavijo sekciji mesečne prijave za junij najkasneje do 10. t. m., ker jih sekcija nujno potrebuje zaradi priprave v svrhu pravočasne zaključitve letnega obračuna. Obenem prosimo vsa društva, da nakažejo sekciji pripadajočo članarino in likvidirajo svoje obveznosti sekciji v čim višji meri.

Smatrajte ta apel za nujen in važen!

UPRAVA SEKCIJE JUU.

— Članstvo Slov. Šolske Matice v srežu Murska Sobota prosim ponovno, da mi še tekom tega meseca izplača dolžno članarino! Upravičeno nam blagajnik SSM v Ljubljani stavi za vzgled članstvo v lendavskem srežu, ki je poravnalo že celotno letošnjo članarino, dočim najdemo pri nas dolžnike še iz leta 1935/36. Upoštevalje vsaj ta moj opomin!

Poverjenica.

— Tovarišem (-icam) lendavskega sreža! Meseca maja sem razposlala položnice z označenim dolgom, t. j. članarino do konca junija. Komur ni kaj jasnega, naj vpraša. Vsak zaveden tovariš bo čimprej izpolnil to svojo najvažnejšo stanovsko dolžnost!

Blagajničarka.

— Nova tiskovina. Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani je izdala tiskovino »Prijava potovanja z vlakom za šolske izlete«. Tiskovina je prav sedaj za vse šole, ki prireajo izlete solarjev z vlakom, zelo važna, stane din —,75 za izvod.

drugje, ali tega tu ne trdimo) in ovira uspehe, je gotovo, da glede strokovne izobrazbe ne more biti boljše v ljudski šoli sami. Na okrnjeno temeljno izobrazbo naslonjen strokovni pouk ne velja! Razen tega pa manjka za uspešen kmetijski strokovni pouk v ljudski šoli obih bistvenih pogojev: Učitelja in učenca. So učitelji, ki so podkovani v kmetijstvu, morda so vzorni gospodarji, ali ti so bele vrane. Saj pa to tudi ni naloga ljudskošolskega učitelja. Učenci in učenke ljudske šole so pa otroci; s tem je vse povedano.

— Pred novim zvišanjem cen, je naslov članka v »Trgovskem listu« od 29. maja, ki trdi med drugim: Pod tem naslovom poroča iz Beograda »Jugoslav. Kurir«: Iz kominikejev krajevnih upravnih oblasti, ki imajo pravico, da dovoljujejo zvišanje cen raznim predmetom, se vidi, da postaja v zadnjih dveh mesecih tendenca dviga cen vedno bolj krepka in da vala zvišanja cen na našem domačem trgu ne more ustaviti sistem, ki temelji samo na uredbah. Kajti zatiranje draginje na notranjem trgu zahteva postavitev obsežnega in hkrati podrobnega načrta, ki bi moral biti rezultat koordiniranega dela vseh državnih čimteljev (v soglasju z gospodarskimi ljudmi). Dočim imamo na eni strani uredbo o kontroli cen ter uredbo o pošiljanju spekulantom na prisilno delo, zvišujejo na drugi strani drž. ustanove svoje davčine. Posebno se bo občutilo to povečanje pri novem zvišanju železniških tarif za vagonške in kosovne pošiljke, prav tako pa tudi pri zvišanju poštnih, telefonskih in brzojavnih pristojbin.

spopolni in preda posle najstarejši učni osebi na šoli s pripravljanim zapisnikom.

A2. Ako je na šoli šol. upravitelj sam, preda šolski inventar krajevemu šolskemu odboru s pripravljanim zapisnikom.

B1. Ako je narodna knjižnica in čitalnica last krajevnega šolskega odbora, Vam ne pripada stanarina.

B2. Najemimo ste obvezani plačati tudi v času počitnic, ako ne odpoveste stanovanja in se ne izselite iz stanovanja.

Šolski radio

—r. Petek, 14. junija: Kako naj živimo v počitnicah, da bomo še bolj zdravi in krepki; g. dr. Franta Mis.

—r. V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 9. junija, ob 17. uri predaval g. dr. Jože Basaj: Kmetijske zadruge pospešujejo kmetijsko proizvodnjo.

Mladinska matica

—mm KNJIGE MLADINSKE MATICE so dotikane in so v vezavi. Ekspedicija bo začela prihodni teden, in sicer najbrže v sredo, 12. t. m. Mnoge šole še niso nakazale 10. obroka za knjige. Opozarjamo ponovno naše poverjenike, da šole, ki niso plačale 10. obroka za knjige, knjig ne prejmejo. Lanskoletni poskus, da bi poslali knjige tudi šolam, ki niso poravnale 10. obroka, se ni obnesel in je Mladinska matica pretrpela zato velike izgube. Tega poskusa letos uprava ne more in ne sme več ponoviti. Šole, ki ne poravnajo zadnjega obroka do sobote 10. t. m., bodo same odgovorne za to, da ne prejmejo knjig pravočasno. Knjige se razposljejo tudi letos deloma po železnici, avtobusih in po pošti. Šole, ki prejmejo knjige po železnici, jih dobijo za več bližnjih šol kot druga leta v skupnih zavojih. Te šole prejmejo posebna navodila na posebnih dopisnicah. Šole, ki ne plačajo knjig pravočasno, bodo krive, da tudi druge šole istega okoliša ne prejmejo knjig v določenem času. Ob koncu popavljamo še enkrat, da prejmejo šole le toliko garnitur knjig, kolikor ima šola letošnjih naročnikov. Naročnik, ki ni plačal vseh števil letnika »Našega roda«, prejme knjige le če doplača še naročnino za manjkajoče mu številke lista.

—mm Kdor želi vezane knjige namesto brošuranih, doplača za vso garnituro din 10,—.

—mm O »Našem rodu« piše »Slovenija« z dne 31. maja med drugim: Literarni sode-

lavci »Našega roda« so samo znana imena. Černejeva, Lili Novy, Samec, Winkler i. dr. so prispevali pesmice, med prozisti pa poznamo Ingoliča, Jarca, Plestenjaka, Ribičiča, Roša i. dr. Letošnja povest »Peter Klepec«, ki je izhajal v vseh številkih, je napisal Fran Bevk. »Naš rod« prinaša literarne in poučne sestavke, bogato okrašene z ilustracijami. Zanimivo je, da so med delci naših znanih mojstrov (Jakac, Kraljeva, Mihelič, Perko, Pirnat, Pregelj, Sedej) še vedno na prvem mestu dela bolgarskega ilustratorja narodnih pravljic Georgijeva, ki se odlikujejo po jasnosti motiva, preprosti izvedbi, lepih linijah in dosledni uporabi svetlo-temne ploskve, ki posreduje veliko plastičnost. — »Naš rod« ima največ naročnikov v Ljubljani, nato pa si po številu slede radovljiški, celjski, logaški, kamniški, litijski okraj in Maribor. V Halozah, Slovenskih goricah, po kočevskih šolah, v Beli Krajini ga skoraj ne poznajo. To so najrevnejše slovenske pokrajine, ki pa hkrati nalagajo naši prosvetni oblasti poleg drugih tudi to določno nalogo, da z denarno pomočjo pomaga izdajateljem »Našega roda«, da bodo mogli pošiljati to kvalitetno mladinsko revijo po globoko znižani letni naročnini.

—mm Daljšo oceno o Klemenčičevi zgodovinski čitanki »Iz starih in novih časov« je prinesel v 3.—4. zvezku »Časopis za zgodovino in narodopisje«. Krajšo oceno o »Našem rodu« pa prinaša »Mariborer Zeitung« z dne 10. maja t. l.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

NASTOPI IN PEVSKE TURNEJE

(Nadaljevanje)

Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« je izkazal s svojimi nastopi doma in v tujini velike zasluge učiteljskemu stanu, njegovemu delu in stanovski organizaciji ter slovenski glasbeni kulturi. Domače kritike ga označujejo za doslednega propagatorja sodobnih kvalitativnih del, tuje za elitnega zastopnika jugoslovenske glasbe. Bogastvo njegovega koncertnega repertoarja prekaša marsikateri naš pevski zbor. Na njegovo pobudo in z njegovo moralno in gmotno podporo so naši skladatelji napisali celo vrsto del, ki bi sicer ne bila zagledala nikoli luči sveta. UPZ je izvajal vsa dela, ki so jih skladatelji napisali zanj in naj so bila še tako komplicirana in navidezno neizvedljiva. Naš stanovski pevski zbor jim je odprl pot v programe drugih sličnih ustanov. S tem ter z izvajanjem del na domačih in tujih odrih je UPZ izkazal naši sodobni glasbi velike zasluge.

Na svojih koncertnih turnejah doma (Vojvodina, Srbija, Bosna in Dalmacija) ter v tujini (Češkoslovaška, Bolgarija) pa ni propagal samo lepote naše pesmi, temveč širil tudi idejo medsebojnega spoznavanja, spoštovanja in bratstva.

Uspehi UPZ so bili vedno tudi uspehi vsega našega učiteljskega stanu. S svojimi nastopi in turnejami je prikazoval delo našega učitelja, njegovo zanimanje za prosveto našega naroda, odpiral izven mej naše ožje domovine in v tujini pota slovenskemu oziroma jugoslovenskemu učitelju, poglobljajal tovariške odnose in krepil njihove vezi. Koncertne turneje so po večini pripravljali učitelji, ki so skoro povsod priredili naši stanovski pevski družini skupna slavnostna zborovanja, na katerih so se izmenjali pogledi na duhovno in kulturno skupnost slovanskih narodov. Ime našega učitelja je prišlo v svet z našim stanovskim pevskim zborom.

Stanovska organizacija JUU

Dabilia

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V LITVI javlja, da se bo za 9. junija 1940. določeno zborovanje vršilo, kakor je bilo objavljeno, kljub odsotnosti tov. predsednika (ki je na orožnih vajah). Zbor bo ob 9. uri v dvorani restavracije na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V MURSKI SOBOTI bo zborovalo 15. jun. ob 10. uri v Sokolskem domu v Murski Soboti. — Vse dolžnike prav lepo prosimo, da poravnajo do zborovanja članarino. — Pripravite predloge in osnutke za resolucijo. Ker je to zadnje zborovanje, upamo, da bo udeležba polnoštevilna. — Odbor ima na predvečer zborovanja odborovo sejo. Odborniki, udeležite se seje vsi. Seja bo ob 6. uri v posebni sobi kavarne »Taflik«. Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA bo zborovalo dne 15. junija 1940. ob 9. uri v poslopiju ljudske šole v Lescah. Poleg običajnega dnevnega reda so še predlogi za banovinsko skupščino in predavanje tov. Bineta Završnika o obrambi naroda. — K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO SKOFJA LOKA bo zborovalo v soboto, dne 15. junija, na deški ljudski šoli v Skofji Loki. Dnevni red zborovanja obsega vsa pereča stanovska vprašanja, poročili o predsedniškem zboru in o reorganizaciji v Učiteljski tiskarni, bo pa tudi pedagoško predavanje. Pričetek zborovanja ob osmih in pričakujemo polnoštevilne udeležbe, ker je to zadnje letošnje zborovanje. Pred zborovanjem, ob sedmih, seja društvenega odbora! Polnoštevilno in točno! Predsednik.

Poleg nastopov za splošno javnost je UPZ sodeloval tudi pri mnogih učiteljskih zborovanjih, skupščinah in kongresih. S svojo prisotnostjo in sodelovanjem je dvigal slovesnost učiteljskih manifestacij in tako izpolnil sliko učiteljskega udejstvovanja.

Naša stanovska organizacija se je predbro zavedala potrebe in vrednosti take prosvetne in kulturne institucije, preko katere je bilo mogoče obrniti pozornost javnosti na delo slovenskega učitelja ter jo zainteresirati z njo za vse njegove težnje in zahteve. Učiteljski pevski zbor, ki je prvotno deloval izven nje, je vzela v svoje varstvo, ga moralno in gmotno podprla ter mu tako zagotovila trajni obstoj. Slovensko učiteljstvo žrtvuje za našo pevsko kulturo toliko kakor noben drug stan.

Končno naj omenimo še eno dejstvo, ki upravičuje obstoj naše pevске družine. Članstvo UPZ se je postavilo v smislu tradicije učitelja-pevca v službo glasbe, kakor se je drugo učiteljstvo postavilo v službo ostalih panog naše narodne kulture, za katero žrtvuje prav toliko kakor ono za glasbo. Zato je vredno, da prejema in uživa podporo svojih stanovskih tovarišev in tovarišic.

Naša gospodarska organizacija

—g Zadrudnikom Učiteljske samopomoči. V maju 1940. imamo 1 smrtni primer, t. j. 528. Demšar Kristina v Ljubljani. Nakažite: za 1 zadrudnika s poštnino din 6,—, za 2 zadrudnika s poštnino „ 11,—, itd. Znano Vam je, da se je s 15. majem povišala poštnina za tiskovine od 25 par na 50 par. Da ne boste pošiljali v dinarjih in parah, Vam bomo predpisali za vsake 4 mesece po 1 din višjo poštnino. Prosimo vljudno, da to vzamete na znanje. — Prosilce za brezobrestna posojila, ki so vložili prošnje po 1. maju 1940., obveščamo, da bodo prejeli rešitve za njih prošnje po velikih počitnicah (jeseni t. l.).

Učiteljski pravnik

—š Vprašanja; M. M. iz K. G. A1. Da li če upravitelj šole, kad bude hitno pozvan na vojno vežbu, predati upraviteljsku dužnost jednom od nastavnika (po zapisniku) ili ne?

A2. Ako je upravitelj sam na školi a bude pozvan na vežbu, hoće li dužnost predati mesnom školskom odboru (ili neće nikome predati), i ako hoće, kako će se obaviti to kad nema vremena. Ako nikome dužnost ne preda, ko će odgovarati ako škola bude pokradena?

B1. Stanujem u domu Narodne knjižnice i čitaonice. Imam li pravo na stanarinu ili ne?

B2. Da li sam obavezan plaćati kiriju za stan domu Narod. knjižnice i čitaonice i za vreme ferija, koje ovdé neću provoditi?

Odgovor! A1. Šolski upravitelj - vojni obveznik naj si že pred vpoklicem na orožne vaje pripravi zapisnik o predaji upraviteljskih poslov, ki ga v primeru poziva samo